

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Välisministeerium
välisleping
algtekst
RT II 2005, 9,

Relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse Haagi konventsioon

Vastu võetud 14.05.1954

VAREM AVALDATUD DOKUMENDI TÕLKE UUS REDAKTSIOON

Välisministeerium esitas avaldamiseks "1954. aasta Haagi konventsioon kultuuriväärtuste kaitse kohta relvakonflikti korral" (RT II 1995, 7, 32) uue tõlke.

Mitteametlik tõlge

Konventsiooniosalised,

tõdedes, et viimaste relvakonfliktide ajal on kultuuriväärtustele tekitatud olulist kahju ning et sõjatehnika arengu tagajärjel on nad üha suuremas hävimisohus;

olles veendunud, et iga rahva kultuuriväärtustele tekitatav kahju tähendab kahju kogu inimkonna kultuuripärandile, sest iga rahvas annab oma panuse maailmakultuuri;

võttes arvesse, et kultuuripärandi säilimine on suure tähtsusega kõigile maailma rahvastele ning et oluline on tagada selle pärandi rahvusvaheline kaitse;

juhindudes relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse 1899. aasta ja 1907. aasta Haagi konventsiooni ning 1935. aasta 15. aprilli Washingtoni pakti põhimõtetest;

võttes arvesse, et nende väärtuste tõhusaks kaitsmiseks peab juba rahu ajal rakendama nii riigisiseseid kui ka rahvusvahelisi abinõusid;

olles otsustanud võtta tarvitusele kõiki võimalikke abinõusid kultuuriväärtuste kaitseks,

on kokku leppinud järgmises.

I peatükk KAITSE ÜLDSÄTTED

Artikkel 1. Kultuuriväärtuste määratlus

Konventsioonis tähendab «kultuuriväärtus» selle päritolust ja valdajast olenemata:

- a) nii vallas- kui ka kinnisasju, millel on iga rahva kultuuripärandile suur tähtsus, nagu religioossed ja ilmalikud arhitektuuri-, kunsti- ja ajaloomälestised, arheoloogilised paikkonnad, ajaloolist või kunstilist huvi pakkuvad arhitektuuriansamblid, kunstiteosed, käsikirjad, raamatud ning muud kunstilise, ajaloolise või arheoloogilise tähtsusega esemed, samuti teaduslikud kollektiioonid ja olulised raamatute, arhiivimaterjalide ning eespool nimetatud väärtuste reproduktsioonide kollektiioonid;
- b) hooneid, mille peamiseks ja tegelikult otstarbeks on punktis a nimetatud vallaskultuuriväärtuste hoidmine või eksponeerimine, nagu muuseumid, suured raamatukogud, arhiivihoidlad ning relvakonflikti korral punktis a nimetatud vallaskultuuriväärtuste hoidmiseks ette nähtud varjendid;
- c) keskusi, kus leidub märkimisväärsel hulgal punktides a ja b nimetatud kultuuriväärtusi – nn kultuuriväärtuste kontsentreerumise keskused.

Artikkel 2. Kultuuriväärtuste kaitse

Konventsioonis tähendab «kultuuriväärtuste kaitse» nimetatud väärtuste kaitsmist ja austamist.

Artikkel 3. Kultuuriväärtuste kaitsmine

Konventsiooniosalised kohustuvad juba rahu ajal rakendama abinõusid, et valmistada ette oma territooriumil asuvate kultuuriväärtuste kaitsmine relvakonfliktide võimalike tagajärgede eest.

Artikkel 4. Kultuuriväärtuste austamine

1. Konventsiooniosalised kohustuvad austama oma territooriumil ning teise konventsiooniosalise territooriumil asuvaid kultuuriväärtusi, keelates relvakonflikti korral kasutada kultuuriväärtusi, nende kaitserajatisi ja lähialasid eesmärkidel, mis võivad põhjustada kultuuriväärtuste purunemist või kahjustumist, ning hoidudes nende väärtuste vastu suunatud mis tahes vaenuaktist.
2. Lõikes 1 nimetatud kohustusi võib rikkuda ainult tungiva sõjalise vajaduse korral.
3. Konventsiooniosalised kohustuvad lisaks sellele keelama, ära hoidma ja vajaduse korral tõkestama kultuuriväärtuste vargusi, röövimisi või ebaseaduslikku omandamist ning vandalismiakte nimetatud väärtuste suhtes. Nad keelavad teise konventsiooniosalise territooriumil asuvate vallaskultuuriväärtuste rekvireerimise.
4. Nad peavad hoiduma kultuuriväärtuste vastu suunatud surveabinõudest.
5. Konventsiooniosaline ei vabane käesolevas artiklis kehtestatud kohustustest teise konventsiooniosalise suhtes põhjendusega, et viimane ei ole rakendanud artiklis 3 ettenähtud kaitseabinõusid.

Artikkel 5. Okupatsioon

1. Kui konventsiooniosaline okupeerib täielikult või osaliselt teise konventsiooniosalise territooriumi, peab ta võimalust mööda toetama okupeeritud riigi pädevate asutuste pingutusi, et tagada kultuuriväärtuste kaitse ja säilimine.
2. Kui on tarvis viivitamata sekkuda okupeeritud territooriumil asuvate ja sõjaoperatsioonide käigus kahjustatud kultuuriväärtuste säilitamiseks ning kui okupeeritud riigi pädevad asutused ei suuda seda tagada, rakendab okupeeriv riik niipalju kui võimalik abinõusid nende mälestiste kaitseks tihedas koostöös nimetatud asutustega.
3. Konventsiooniosaline, kelle valitsust vastupanuliikumise liikmed käsivad nende seadusliku valitsusena, juhib võimaluse korral vastupanuvõitlejate tähelepanu kohustusele järgida kultuuriväärtuste austamist käsitlevat konventsiooni.

Artikkel 6. Kultuuriväärtuste tähistamine

Kultuuriväärtuste eristamise hõlbustamiseks võib neid tähistada artikli 16 kohaselt tunnusmärgiga.

Artikkel 7. Sõjalist laadi abinõud

1. Konventsiooniosalised kohustuvad juba rahu ajal lisama oma vägede määrustesse ja eeskirjadesse sätted konventsiooni järgimise tagamise kohta ning kasvatama oma relvajõudude isikkoosseisu kõigi rahvaste kultuuri ja kultuuriväärtuste austamise vaimus.
2. Konventsiooniosalised kohustuvad juba rahu ajal looma oma relvajõududes teenistused ja ette valmistama eripersonali, kes hakkavad jälgima, et kultuuriväärtusi austatakse, ja tegema koostööd tsiviilvõimudega, kelle ülesanne on kultuuriväärtusi kaitsta.

II peatükk ERIKAITSE

Artikkel 8. Erikaitse osutamine

1. Erikaitse alla võib võtta piiratud hulga relvakonflikti ajal vallaskultuuriväärtuste hoidmiseks ette nähtud varjendeid, kultuuriväärtuste kontsentreerumise keskusi ja teisi väga suure tähtsusega kinniskultuuriväärtusi tingimusel, et:
 - a) nad asuvad piisavalt kaugel suurest tööstuskeskusest või tähtsast sõjalisest objektist, näiteks lennuväljast, raadiojaamast, riigikaitse otstarbeks töötavast ettevõttest, sadamast, olulisest raudteejaamast või tähtsast liiklusteest;
 - b) neid ei kasutata sõjalistel eesmärkidel.
2. Samuti võib erikaitse alla võtta vallaskultuuriväärtuste varjendi selle asupaigast olenemata, kui see on ehitatud niimoodi, et pommitamine tõenäoliselt ei suuda seda kahjustada.
3. Kultuuriväärtuste kontsentreerimise keskus loetakse sõjalistel eesmärkidel kasutatavaks, kui sinna kas või transiidi korras paigutatakse ümber sõjaväelasi või sõjaväevara. Samuti loetakse seda keskust sõjalistel eesmärkidel kasutatavaks, kui seal toimub sõjaliste operatsioonidega, sõjaväelaste ümberpaigutamise või sõjaliste materjalide tootmisega otseselt seotud tegevus.

4. Lõikes 1 nimetatud kultuuriväärtusi ei loeta sõjalistel eesmärkidel kasutatavaks, kui nad on spetsiaalselt nende kaitseks määratud relvastatud valve all või kui nende läheduses asuvad politseijõud, kelle ülesanne on üldjuhul tagada avalikku korda.

5. Kui lõikes 1 nimetatud kultuuriväärtus paikneb samas lõikes nimetatud tähtsa sõjalise objekti läheduses, võib selle siiski võtta erikaitse alla, kui seda taotlev konventsiooniosaline kohustub objekti relvakonflikti korral mitte mingil moel kasutama ning sadama, vaksali või lennuvälja puhul suunama igasuguse liikluse sealt eemale. Sel juhul peab liikluse eemalesuunamine olema ette valmistatud juba rahu ajal.

6. Kultuuriväärtused on erikaitse all kultuuriväärtuste rahvusvahelisse registrisse kandmisest. Registrikanded tehakse ainult konventsiooni ja selle täitmise eeskirja järgides.

Artikkel 9. Erikaitse all olevate kultuuriväärtuste puutumatus

Konventsiooniosalised kohustuvad tagama erikaitse all olevate kultuuriväärtuste puutumatus, hoidudes rahvusvahelisse registrisse kandmisest alates nende vastu suunatud vaenuaktist ning hoidudes kasutamast kultuuriväärtusi ja nende lähialasid sõjalistel eesmärkidel, välja arvatud artikli 8 lõikes 5 ettenähtud juhtudel.

Artikkel 10. Tähistamine ja kontroll

Relvakonflikti ajal peavad erikaitse all olevad kultuuriväärtused olema tähistatud artiklis 16 ettenähtud tunnusmärgiga ning olema ligipääsetavad rahvusvaheliseks kontrollimiseks, nagu on kehtestatud konventsiooni täitmise eeskirjas.

Artikkel 11. Puutumatus eäravõtmine

1. Kui konventsiooniosaline ei täida erikaitse all oleva kultuuriväärtuse suhtes artikli 9 kohaselt võetud kohustusi, vabaneb vastaspool selleks ajaks kohustusest tagada kultuuriväärtuse puutumatus. Võimaluse korral tuleb enne nõuda rikkumise lõpetamist mõistliku tähtaja jooksul.

2. Peale käesoleva artikli lõikes 1 ettenähtud juhtumi võib erikaitse all oleva kultuuriväärtuse puutumatus eäravõtmine võtta ainult vältimatu sõjavajaduse korral ja ainult seniks, kuni see vajadus eksisteerib. Vajaduse üle võivad otsustada üksnes sõjaväelised juhid diviisi või diviisile vastava väeosa komandörist alates. Võimaluse korral teatatakse puutumatus eäravõtmise otsus küllalt aegsasti vastaspoolele.

3. Puutumatus eäravõtmise korral peab konventsiooniosaline sellest võimalikult kiiresti kirjalikult ja koos põhjendusega teavitama kultuuriväärtuste peakomissari, kes on ette nähtud konventsiooni täitmise eeskirjaga.

III peatükk KULTUURIVÄÄRTUSTE VEDU

Artikkel 12. Erikaitse all olevad veovahendid

1. Kultuuriväärtuste riigisiseseks või rahvusvaheliseks veoks kasutatava veovahendi võib konventsiooniosalise taotluse alusel võtta konventsiooni täitmise eeskirjas ettenähtud juhul erikaitse alla.

2. Erikaitse alla võetud veovahend on nimetatud eeskirjas ettenähtud rahvusvahelise kontrolli all ja see tähistatakse artiklis 16 kirjeldatud tunnusmärgiga.

3. Konventsiooniosalised hoiduvad mis tahes vaenuaktist erikaitse all oleva veovahendi suhtes.

Artikkel 13. Vedu kiireloomulistel juhtudel

1. Kui konventsiooniosaline leiab, et kultuuriväärtuse ohutuse huvides on see vaja ümber paigutada ja et ümberpaigutamise kiireloomulisuse tõttu ei saa järgida artiklis 12 ettenähtud korda, esmajoones relvakonflikti alguses, võib veovahendi tähistada artiklis 16 nimetatud tunnusmärgiga, eeldusel et selle veovahendi kohta ei ole varem tagasi lükatud artikli 12 kohaselt esitatud taotlust. Võimaluse korral teavitatakse ümberpaigutamisest vastaspooli. Teise riigi territooriumile kultuuriväärtust vedava veovahendi võib tähistada tunnusmärgiga ainult juhul, kui talle on sõnaselgelt antud puutumatus.

2. Konventsiooniosalised rakendavad võimalikult palju ettevaatusabinõusid, et käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud ja tunnusmärgiga tähistatud veovahend oleks kaitstud vaenuaktide eest.

Artikkel 14. Puutumatus konfiskeerimise, priisiks võtmise või hõivamise suhtes

1. Puutumatus konfiskeerimise, priisiks võtmise ja hõivamise suhtes tagatakse:

- a) artiklis 12 või 13 ettenähtud kaitse all olevatele kultuuriväärtustele;
- b) kultuuriväärtusi vedavatele veovahenditele.

2. Käesolev artikkel ei kitsenda ülevaatamise ega kontrollimise õigust.

IV peatükk PERSONAL

Artikkel 15. Personal

Kultuuriväärtuste säilimise huvides tuleb julgeolekunõuete piires austada kultuuriväärtuste kaitsmiseks ettenähtud personali; kui nimetatud personal ja kaitsavad kultuuriväärtused satuvad vastase kätte, peab personalile andma võimaluse jätkata oma ülesannete täitmist.

V peatükk TUNNUSMÄRGID

Artikkel 16. Konventsiooni tunnusmärk

1. Konventsiooni tunnusmärk on terava alumise otsaga kilp, mis on jagatud neljaks sinist ja valget värvi osaks: sinist värvi ruuduks, mille üks nurk ühtib kilbi terava otsaga, ja siniseks kolmnurgaks ruudu kohal; ruut ja kolmnurk külgnevad mõlemalt poolt valget värvi kolmnurkadega.

2. Märki kasutatakse eraldi või kolme märgi kombinatsioonina kolmnurga kujul (üks märk all) artikli 17 kohaselt.

Artikkel 17. Märgi kasutamine

1. Tunnusmärki kasutatakse kolme märgi kombinatsioonina ainult selleks, et eristada:

- a) erikaitse all olevaid kinniskultuuriväärtusi;
- b) kultuuriväärtuste veovahendit kooskõlas artiklitega 12 ja 13;
- c) konventsiooni täitmise eeskirja kohaseid varjendeid.

2. Tunnusmärki võib kasutada eraldi, et eristada ainult:

- a) kultuuriväärtusi, mis ei ole erikaitse all;
- b) isikuid, kellele on konventsiooni täitmise eeskirja kohaselt pandud kontrolliülesanded;
- c) kultuuriväärtuste kaitsmiseks ettenähtud personali;
- d) konventsiooni täitmise eeskirjaga ettenähtud isikutunnistusi.

3. Kõigil teistel juhtudel peale käesoleva artikli eelmistes lõigetes nimetatute on relvakonflikti ajal keelatud kasutada tunnusmärki või mis tahes eesmärgil konventsiooni tunnusmärgiga sarnanevat märki.

4. Kinnisvara võib tunnusmärgiga tähistada ainult koos dateeritud ja konventsiooniosalise pädevate asutuste allakirjutatud loaga.

VI peatükk KONVENTSIOONI KOHALDAMISALA

Artikkel 18. Konventsiooni kohaldamine

1. Peale sätete, mis peavad jõustuma juba rahuajal, kohaldatakse konventsiooni kahe või mitme konventsiooniosalise vahel väljakuulutatud sõja või muu relvakonflikti korral, ka juhul, kui üks konventsiooniosaline või mitu konventsiooniosalist sõjaseisukorda ei tunnusta.

2. Samuti kohaldatakse konventsiooni konventsiooniosalise kogu või osa territooriumi okupeerimise korral, ka juhul, kui okupeerimisele ei osutata sõjalist vastupanu.

3. Kui üks relvakonfliktis osalevatest riikidest ei ole konventsiooniga ühinenud, jäävad selle konventsiooniga ühinenud riigid omavahelistes suhetes konventsiooniga seotuks. Peale selle on nad seotud konventsiooniga suhetes nimetatud riigiga, kui viimane on teatanud konventsiooni heakskiitmisest ja kui ta seda kohaldab.

Artikkel 19. Relvakonfliktid, mis ei ole rahvusvahelised

1. Kui ühe konventsiooniosalise territooriumil tekib relvakonflikt, mis ei ole rahvusvaheline, on konfliktipool kohustatud kohaldama vähemalt konventsiooni kultuuriväärtuste austamist käsitlevaid sätteid.

2. Konfliktipooled teevad jõupingutusi, et erikokkulepetega panna toimima kõik konventsiooni sätted või osa nendest.

3. Ühinenud Rahvaste Haridus-, Teadus- ja Kultuuriorganisatsioon (UNESCO) võib pakkuda konfliktipooltele oma teeneid.

4. Eespool nimetatud sätete kohaldamine ei mõjuta konfliktipoolte õiguslikku seisundit.

VII peatükk

KONVENTSIOONI TÄITMINE

Artikkel 20. Konventsiooni täitmise eeskiri

Konventsiooni kohaldamise kord on kindlaks määratud selle täitmise eeskirjaga, mis on konventsiooni lahutamatu osa.

Artikkel 21. Eestkostjariigid

Konventsiooni ja selle täitmise eeskirja kohaldatakse konfliktipoolte huve kaitsvate eestkostjariikide kaasabil.

Artikkel 22. Lepitusmenetlus

1. Eestkostjariigid osutavad oma teeneid kõigil kultuuriväärtuste kaitse huvides vajalikel juhtudel, esmajoones konfliktipoolte lahkeli korral konventsiooni või selle täitmise eeskirja kohaldamise või tõlgendamise suhtes.

2. Eestkostjariik võib ühe konfliktipoolte või UNESCO peadirektori taotlusel või oma äranägemisel soovitada konfliktipooltel kokku kutsuda kultuuriväärtuste kaitse eest vastutavate võimu- ja muude esindajate nõupidamise, võimaluse korral neutraalsel, sobival moel välja valitud territooriumil. Konfliktipooled on kohustatud ellu viima neile nõupidamise kokkukutsumise kohta tehtud ettepanekud. Eestkostjariigid esitavad konfliktipooltele heakskiitmiseks isiku, kes on neutraalse riigi kodanik või kelle on ette pannud UNESCO peadirektor osavõtuks sellel nõupidamisel eesistujana.

Artikkel 23. UNESCO abi

1. Konventsiooniosalised võivad pöörduda UNESCO peasekretäri poole taotlusega saada tehnilist abi oma kultuuriväärtuste kaitse korraldamiseks või muus konventsiooni ja selle täitmise eeskirja järgimisest tulenevas küsimuses. Organisatsioon osutab abi oma programmi ja võimaluste piires.

2. Organisatsioonil on õigus omal algatusel teha selles küsimuses konventsiooniosalistele ettepanekuid.

Artikkel 24. Erikokkulepped

1. Konventsiooniosalised võivad sõlmida erikokkuleppeid kõigis küsimustes, mis nende arvates tuleb reguleerida eraldi.

2. Sõlmida ei tohi erikokkuleppeid, mis vähendavad kultuuriväärtustele ja nende kaitseks ettenähtud personalile konventsiooni kohaselt tagatud kaitset.

Artikkel 25. Konventsiooni levitamine

Konventsiooniosalised kohustuvad levitama oma maades nii rahu ajal kui ka relvakonfliktide korral võimalikult laialdaselt konventsiooni ja selle täitmise eeskirja teksti. Nad kohustuvad need lisama sõjalise ja võimaluse korral tsiviilõpetuse programmidesse, et konventsiooni ja selle täitmise eeskirja põhimõtted oleksid teada kogu elanikkonnale, esmajoones relvajõududele ja kultuuriväärtuste kaitsmiseks ettenähtud personalile.

Artikkel 26. Tõlked ja aruanded

1. Konventsiooniosalised edastavad UNESCO peadirektori vahendusel üksteisele konventsiooni ja selle täitmise eeskirja tõlgete ametlikud tekstid.

2. Peale selle saadavad nad vähemalt üks kord nelja aasta jooksul peadirektorile aruandeid, mis sisaldavad konventsiooni ja selle täitmise eeskirja elluviimiseks nende valitsuste vastuvõetud, ettevalmistatavate või läbivaadatavate abinõude kohta andmeid, mida nad peavad otstarbekaks teatada.

Artikkel 27. Nõupidamised

1. UNESCO peadirektor võib täitevnõukogu nõusolekul kokku kutsuda konventsiooniosaliste esindajate nõupidamisi. Nõupidamine tuleb kokku kutsuda, kui taotluse esitab vähemalt üks viiendik konventsiooniosaliste koguarvust.

2. Muude konventsioonis ja selle täitmise eeskirjas ettenähtud ülesannete kõrval on nõupidamise ülesandeks käsitleda konventsiooni ja selle täitmise eeskirja kohaldamise küsimusi ja anda asjakohaseid soovitusi.

3. Nõupidamisel võib artikli 39 kohaselt muuta konventsiooni või selle täitmise eeskirja, kui enamik konventsiooniosalistest on nõupidamisel esindatud.

Artikkel 28. Sanktsioonid

Konventsiooniosalised kohustuvad oma kriminaalseadusi järgides rakendama abinõusid, et selgitada välja ja võtta kriminaal- või distsiplinaarvastutusele konventsiooni rikkunud või rikkuda käskinud isikud, olenemata nende kodakondsusest.

LÖPPSÄTTED

Artikkel 29. Keeled

1. Konventsioon on koostatud hispaania, inglise, prantsuse ja vene keeles, kõik neli teksti on autentset.
2. UNESCO tagab konventsiooni tõlked teistesse tema peakonverentsi ametlikesse keeltesse.

Artikkel 30. Allakirjutamine

Konventsioon on koostatud 19. mail 1954 ja jääb kuni 31. detsembrini 1954 avatuks allakirjutamiseks kõigile riikidele, kes olid kutsutud 21. aprillist 14. maini 1954 Haagis peetud konverentsile.

Artikkel 31. Ratifitseerimine

1. Allakirjutanud riigid ratifitseerivad konventsiooni oma põhiseaduse kohaselt.
2. Ratifitseerimiskirjad antakse hoiule UNESCO peadirektorile.

Artikkel 32. Ühinemine

Jõustumise päevast alates on konventsioon avatud ühinemiseks kõigile artiklis 30 nimetatud riikidele, kes konventsioonile alla ei kirjutanud, ning muudele riikidele, keda UNESCO täitevnõukogu kutsub ühinema. Ühinemiskiri antakse hoiule UNESCO peadirektorile.

Artikkel 33. Jõustumine

1. Konventsioon jõustub kolme kuu möödumisel viienda ratifitseerimiskirja hoiuleandmisest.
2. Edaspidi jõustub konventsioon konventsiooniosalise suhtes kolme kuu möödumisel päevast, mil konventsiooniosaline on andnud hoiule oma ratifitseerimis- või ühinemiskirja.
3. Artiklites 18 ja 19 ettenähtud juhtudel jõustub konventsioon kohe konfliktipoolte suhtes, kes on oma ratifitseerimis- või ühinemiskirjad andnud hoiule enne või pärast sõjategevuse või okupatsiooni algust. Nendel juhtudel edastab UNESCO peadirektor võimalikult kiiresti artiklis 38 ettenähtud teated.

Artikkel 34. Kohaldamine

1. Riik, kes on konventsiooni jõustumise päevaks konventsiooniosaline, rakendab kuuekuuse tähtaja jooksul abinõusid konventsiooni tõhusaks kohaldamiseks.
2. Kõigile riikidele, kes annavad oma ratifitseerimis- või ühinemiskirjad hoiule konventsiooni jõustumise päeval, on see tähtaeg samuti kuus kuud ratifitseerimis- või ühinemiskirja hoiuleandmise päevast.

Artikkel 35. Konventsiooni territoriaalne laienemine

Konventsiooniosaline võib ratifitseerimise või ühinemise ajal või hiljem edastada UNESCO peadirektorile teate, et konventsiooni kohaldatakse kogu territooriumile või osale territooriumist, mida ta esindab rahvusvahelistes suhetes. Teade jõustub selle saamisest arvates kolme kuu pärast.

Artikkel 36. Suhted eelmiste konventsioonidega

1. Nende riikide suhtes, kes on seotud maasõja seaduste ja tavade 29. juuli 1899. a Haagi konventsiooniga (IV) või sõja ajal merejõudude pommitamise 18. oktoobri 1907. a Haagi konventsiooniga (IX) ja kes on käesoleva konventsiooni pooled, täiendab käesolev konventsioon eespool nimetatud konventsiooni (IX) ja eespool nimetatud konventsioonile (IV) lisatud eeskirja ning asendab konventsiooni (IX) artiklis 5 ettenähtud tunnusmärgi käesoleva konventsiooni artiklis 16 nimetatud tunnusmärgiga juhul, kui käesolev konventsioon ja selle täitmise eeskiri näevad ette selle tunnusmärgi kasutamise.
2. Nende riikide suhtes, kes on seotud teadus- ja kunstiasutuste ning ajaloomälestiste kaitse 15. aprilli 1935. a Washingtoni paktiga (Roerichi pakt) ja kes on käesoleva konventsiooni osalised, täiendab käesolev konventsioon Roerichi pakti ja asendab pakti artiklis 3 ettenähtud tunnuslipu käesoleva konventsiooni artiklis 16 nimetatud tunnusmärgiga juhul, kui käesolev konventsioon ja selle täitmise eeskiri näevad ette selle tunnusmärgi kasutamise.

Artikkel 37. Denonsseerimine

1. Konventsiooniosalisel on õigus konventsioon denonseerida oma nimel või territooriumi nimel, mida konventsiooniosaline esindab rahvusvahelistes suhetes.
2. Denonseerimisest peab teatama kirjalikult UNESCO peadirektorile.
3. Denonseerimine jõustub aasta möödumisel denonseerimiskirja saamisest. Kui denonseeriv konventsiooniosaline osaleb aasta möödudes relvakonfliktis, peatatakse denonseerimine sõjategevuse lõppemiseni ja igal juhul kultuuriväärtuste tagastamiseni riigile, kust nad välja viidi.

Artikkel 38. Teavitamine

UNESCO peadirektor teatab artiklites 30 ja 32 nimetatud riikidele ja Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile kõigist konventsiooni ratifitseerimiskirjade üleandmistest, konventsiooniga ühinemistest ja artiklites 31, 32 ja 39 nimetatud muudatuste vastuvõtmisest ning artiklites 35, 37 ja 39 ettenähtud teadetest ja denonseerimistest.

Artikkel 39. Konventsiooni ja selle täitmise eeskirja muutmise

1. Konventsiooniosaline võib teha konventsiooni ja selle täitmise eeskirja muutmise ettepanekuid. Muudatusettepanek tehakse teatavaks UNESCO peadirektorile, kes edastab selle konventsiooniosalistele palvega, et konventsiooniosaline nelja kuu jooksul teataks:
 - a) kas ta soovib, et kutsutaks kokku muudatusettepaneku läbivaatamise konverents;
 - b) kas ta toetab muudatusettepaneku vastuvõtmist ilma konverentsi kokku kutsumata;
 - c) kas ta toetab muudatusettepaneku tagasilükkamist ilma konverentsi kokku kutsumata.
2. Peadirektor teatab käesoleva artikli lõike 1 kohaselt saadud vastused kõigile konventsiooniosalistele.
3. Kui kõik konventsiooniosaliselised, kes on ettenähtud ajal teatanud käesoleva artikli lõike 1 punkti b kohaselt oma arvamuse UNESCO peadirektorile ja teavitanud peadirektorit sellest, et nad toetavad muudatuse vastuvõtmist ilma konverentsi kokku kutsumata, teatab peadirektor artikli 38 kohaselt nende otsusest. Muudatus jõustub kõigi konventsiooniosalistel suhtes teavitamisest arvates 90 päeva möödudes.
4. Peadirektor kutsub muudatuse läbivaatamiseks kokku konventsiooniosalistel konverentsi, kui seda taotleb üle ühe kolmandiku konventsiooniosalistest.
5. Eelmises lõikes kehtestatud menetluse kohaselt läbivaadatud konventsiooni- või selle täitmise eeskirja muudatused jõustuvad pärast seda, kui konverentsil esindatud konventsiooniosaliselised on need ühehäälselt vastu võtnud ja kui kõik konventsiooniosaliselised on need heaks kiitnud.
6. Konventsiooniosaliselised kiidavad lõigetes 4 ja 5 nimetatud konverentsil vastu võetud konventsiooni- ja selle täitmise eeskirja muudatused vastu kirja edastamisega UNESCO peadirektorile.
7. Pärast konventsiooni- või selle täitmise eeskirja muudatuste jõustumist jääb ratifitseerimiseks või ühinemiseks avatuks ainult muudetud konventsiooni või selle täitmise eeskirja tekst.

Artikkel 40. Registreerimine

UNESCO peadirektor registreerib konventsiooni Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja artikli 102 kohaselt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni sekretariaadis.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad konventsioonile alla kirjutanud.

Koostatud 14. mail 1954. a Haagis ühes eksemplaris, mis antakse hoiule UNESCO arhiivi ning mille tõestatud koopiad saadetakse kõigile artiklites 30 ja 32 nimetatud riikidele ning Ühinenud Rahvaste Organisatsioonile.